

VR 7 FEB

- **LORENZA BORRANI** MUZIKAAL LEIDER
- **DÉNES VÁRJON** PIANO EN DIRIGENT
- **IZABELLA SIMON** PIANO

SPOT/DE OOSTERPOORT

20.15 UUR

Dit concert wordt mede
mogelijk gemaakt door:

De Stichting Marthe-Havinga-fonds erfde in 1989 de nalatenschap van de bekende Groninger huisarts Matheus Büchli Fest, die was getrouwd met Harmina Gerdina Meijer. Volgens zijn testament moet genoemde stichting zijn nalatenschap afzonderlijk beheren onder de naam Büchli Fest-Meijer-fonds, met de verplichting tenminste eenmaal per jaar financiële medewerking te verlenen aan een concert in de gemeente Groningen en aan dit concert de naam van hem en zijn vrouw te verbinden. Deze verplichting heeft haar vorm gevonden in de concerten in het Hinckaertshuis en de subsidiëring van enkele concerten per jaar in De Oosterpoort. De Stichting Marthe Havinga-fonds, opgericht in 1974, heeft als doel het bevorderen van de instandhouding van waardevolle orgels en van de belangstelling voor de orgelkunst in de provincie Groningen.

PROGRAMMA

J.S. Bach (1685-1750)

Concert nr. 5 in D-groot, BWV 1050

Allegro / Affettuoso / Allegro

L. van Beethoven (1770-1827)

Concert voor piano en orkest nr. 4 in G, op. 58

Allegro moderato / Andante con moto / Rondo: Vivace

pauze

W.A. Mozart (1756-1791)

Serenata nr. 6 in D, KV 239 “Serenata Notturna”

Marcia: Maestoso / Menuetto / Rondo: Allegretto

Concert voor twee piano's Nr. 10 in Es KV 365

Allegro / Andante / Rondo: allegro

Chamber Orchestra of Europe

Chamber Orchestra of Europe ontstond in 1981 uit de gelederen van het European Union Youth Orchestra en verenigt solisten, aanvoerders en kamermusici uit heel Europa. De veelvoudige culturele achtergrond van de leden garandeert bewogen uitvoeringen, die onder meer leidden tot een vaste relatie met het Lucerne Festival en tal van concertzalen wereldwijd. In de loop der jaren knoopte het orkest nauwe vriendschappen aan met Claudio Abbado en Nikolaus Harnoncourt, terwijl het momenteel nauw samenwerkt met Bernard Haitink, Yannick Nézet-Séguin en András Schiff. Het COE won twee Grammy's en drie Gramophone Awards voor enkele van hun meer dan 250 opnames.

Lorenza Borrani

Lorenza Borrani werd in 1983 geboren in Firenze en studeerde aan de muziekacademie van Fiesole, waar ze vandaag lesgeeft, en de Universität für Musik und Darstellende Kunst van Graz. Ze volgde ook verschillende masterclasses. Sinds 2008 is ze solovioliste van het Chamber Orchestra of Europe. Als soliste werkte ze samen met dirigenten als Claudio Abbado, Trevor Pinnock, Yannick Nézet-Séguin en Bernard Haitink. Zelf dirigeerde ze onder meer het Mahler Chamber Orchestra, het Freiburger Barockorchester, het Australian Chamber Orchestra en de Symphonica Toscanini. Ze is een van de medeoprichtsters van Spira mirabilis, een laboratorium voor de studie en interpretatie van het symfonische en kamermuziekrepertoire uit alle stijlperiodes. Als kamer-muzikante werkte ze samen met artiesten als András Schiff, Pierre-Laurent Aimard, Janine Jansen en Daniel Hope. Ze vormt ook geregeld een duo met Alexander Lonquich. In 2020 is ze artist in residence bij het Norwegian Chamber Orchestra.

Dénes Várjon

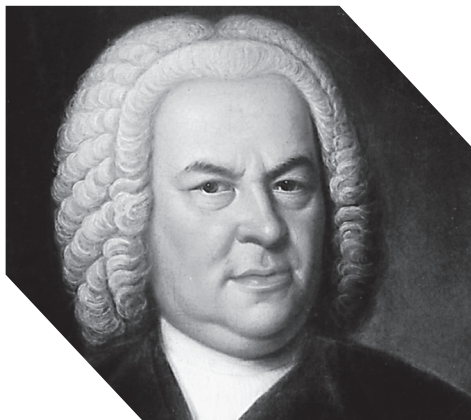
Dénes Várjon studeerde aan de Franz Liszt Academie in Boedapest. Tot zijn docenten behoren Sándor Falvai voor piano en Ferenc Rados en György Kurtág voor kamermuziek. Parallel aan zijn studies in Boedapest nam hij regelmatig deel aan masterclasses van András Schiff. In 1991 won Várjon de eerste prijs op het Géza Anda Concours in Zürich. Op zijn vijftiengste maakte hij zijn debuut op de Salzburger Festspiele met de Camerata Academica Salzburg olv. Sándor Végh. Sindsdien was hij op de belangrijkste festivals te gast waaronder het Festival Luzern, Kissinger Sommer, Marlboro Festival, Klavierfestival Ruhr, e.a. Hij speelde samen met orkesten als Camerata Salzburg olv. Sándor Végh, Camerata Bern olv. Heinz Holliger, Orchestre de Chambre de Lausanne, Wiener Kammerorchester, Tonhalle Orchester Zürich, Budapest Festival Orchestra e.a. Regelmatig geeft hij kamermuziekconcerten met het Hagen Quartet, Steven Isserlis, Leonidas Kavakos, András Schiff, Tabea Zimmermann, Takács en Keller Kwartet,... Sinds 1994 is Várjon docent aan de Franz Liszt Academie in Boedapest.

Izabella Simon

Izabella Simon (HU) studeerde piano aan de Franz Liszt Academy of Music in Boedapest bij Ferenc Rados en György Kurtág. Simon is een graag geziene gast op Europese festivals als soliste of samen met partners als Miklós Perényi, Steven Isserlis, Christoph Richter, Radovan Vlatkovic en Andrea Rost. Ze deelt vaak het podium met haar echtgenoot Dénes Várjon. Ze zijn samen artistiek leider van kamara.hu, Hongarijes prestigieuze kamermuziekfestival in de Franz Liszt Academy.

TOELICHTING

Bach
'Brandenburgse' concerten,
BWV 1046-1051

In maart 1721 zond Bach vanuit Köthen een handschrift getiteld “zes concerten met verscheidene instrumenten” (“Six concerts avec plusieurs instruments”) naar Berlijn, met een opdracht aan Christian Ludwig (1677-1734), markgraaf van Brandenburg-Schwedt. In het voorwoord verklaarde Bach dat hij “een paar jaar eerder” voor de markgraaf had gemusiceerd, en toentertijd had beloofd “enige van zijn composities” op te sturen. Dat was waarschijnlijk tijdens een bezoek aan Berlijn in maart 1719, toen Bach naar de Pruisische hoofdstad was afgereisd om een nieuw klavecimbel voor het hof in Köthen in ontvangst te nemen. De muziek die hij een paar jaar later aan de markgraaf stuurde – later bekend geworden als de ‘Brandenburgse’ Concerten – is Bachs ultieme kijk op het belangrijkste grootschalige instrumentale genre van zijn tijd: het concert.

Het gaat bij een concert vrijwel altijd om een (combinatie van) solo-instrument(en) en een ensemble. Het centrale idee is de afwisseling tussen één of meerdere solisten en het gehele ensemble in een soort speelse competitie. In de zes ‘Brandenburgse’ Concerten verkent Bach alle uithoeken van dit genre in zowel bezetting als de manier waarop hij de vorm naar zijn hand zet: alle algemeen gebruikte strijk- en blaasinstrumenten en het klavecimbel passeren solistisch de revue, de muzikale vormen reiken van hofdansen tot bijna-fuga’s, en de relatie tussen de solo- en tutti-instrumenten is steeds weer anders. Zo bieden de zes concerten samen een virtueuze staalkaart van het concert in de Barok.

Beethoven
Concert voor piano en orkest nr. 4
in G, op. 58

Het Pianoconcert nr. 4 (1806) is Beethovens vierde concert voor piano en orkest, dat hij schreef om zelf als solist uit te voeren. Nadat zijn eerste twee pianoconcerten nog op klassieke leest geschoeid waren, en hij in zijn derde concerto een meer monumentale stijl ontwikkeld had vanuit Mozarts erfenis, koos Beethoven in zijn Vierde Pianoconcert voor een uitgesproken verstilde en lyrische aanpak. Opmerkelijk is daarbij zijn bijzondere gebruik van de vorm van het pianoconcerto.

Zo klinkt in het openingsdeel, Allegro moderato, niet een uitgebreide orkestinleiding, zoals de traditie het voorschreef, maar een heel verrassende meditatieve frase van de piano. Die wordt door het orkest pianissimo en bovendien met een onverwachte harmonische wending beantwoord. Daarmee is meteen de toon gezet voor het vervolg van dit

werk, dat niet voor niets door een tijdgenootmuziekcriticus omschreven werd als Beethovens wonderbaarlijkste en meest eigengereide concert. Het tweede deel, Andante con moto is al minstens even vernieuwend. De strijkers spelen unisono (eenstemmig) en staccato, in een puntig ritme, en dit wordt telkens beantwoord door een poëtische pianopartij. Pas in de slotmaten verzoenen de strijkers zich met de solist, en maken hun onverstoorbare staccato's plaats voor milde harmonieën. Al in de 19de eeuw werd dit deel vergeleken met de mythe van Orpheus, die met zijn lierspel de Furiën en de wilde dieren tot bedaren kon brengen. Zonder onderbreking gaat deze muziek over in het laatste deel Rondo, Vivace, een heerlijk wervelende rondofinale.

Mozart
Serenata Notturna in D,
KV239

Een serenade was in Mozarts tijd een populair genre dat het midden hield tussen een symfonie en een orkestsuite. Verwante genres waren het divertimento, de notturno of de cassation. Serenades werden gespeeld tijdens huwelijken, huldigingen, recepties, banketten en andere feestelijkheden.

Ze waren met andere woorden niet meteen bestemd voor een publiek van aandachtige toehoorders of kenners, maar moesten vooral dienen ter vermaak van de feestvierders. In de regel werden serenades 's avonds uitgevoerd, bij voorkeur in de openlucht.

Voor de bezetting van een serenade bestonden er geen vaste richtlijnen. Sommige serenades waren voor blazers geschreven, andere voor strijkers of zelfs voor symfonisch orkest. Ook de vorm was eerder flexibel. Meestal was een serenade samengesteld uit drie tot tien lichte dansdelen. Ter inleiding werd vaak een mars gespeeld, waarop de musici al stappend het podium betraden.

Mozart
Concert voor twee piano's Nr. 10
in Es KV 365

Het Pianoconcert nr. 10 in Es majeur, KV 365 van Wolfgang Amadeus Mozart is een dubbelconcert voor twee piano's en orkest. Hij schreef het om het te spelen met zijn zus Maria Anna ("Nannerl"). Als jaar van voltooiing wordt 1779 genoemd, aan het eind van zijn Salzburger periode, maar papieronderzoek heeft uitgewezen dat de cadensen voor de beide hoekdelen eerder zijn vervaardigd. Daarom zou het concert tussen augustus 1775 en januari 1777 gedateerd kunnen worden. Jaren later voerde hij het werk nog eens uit in een huisconcert met zijn leerlinge Josepha Barbara von Auernhammer.